

Jubilæumsskrift

Forord

Tølløse Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforenings 100 års jubilæumsskrift.

Skriftet er en beretning om foreningens 100-årige virke.

Det er første gang, at foreningens historie er samlet i et skrift. Trafikassistent L. F. Christoffersen, Roskilde samlede i 1955, i anledning af foreningens 70 års jubilæum en del materiale.

Oprettelsen af 5. kreds har sin baggrund i, at den svenske gymnastik brød igennem i den grundtvigske bondekultur.

Ungdommen vendte hjem fra højskole, som havde inspireret dem til at tage initiativ og ansvar.

Jens Mortensen, Kvarmøse, var på Vallekilde Højskole, og han var en af foregangsmændene i oprettelse af skytteforeningens 45. kreds, som senere blev til 5. kreds Tølløse.

Revolutionen, som højskolen var på den tid, kom ikke alene til at præge oprettelse af foreninger; men var også starten på andelsbevægelsen i Danmark.

Skyttesagen startede i 1885 og gymnastikken i 90'erne.

Håndbolden i foreningen blev startet efter at Valdemar Jensen i 1936 havde været på Ollerup, og badminton havde lærer Frandsen, Tølløse Centralskole, som igangsætter i 1959.

Aktiviteterne i de forskellige afdelinger er igennem tiderne gået op og ned, ofte som et spejl af samfundets situation. Materialet til dette skrift har det været muligt at få samlet ved hjælp af de forskellige afdelinger, som har hentet oplysninger fra gamle protokoller, avisudklip, scrapbøger, samtaler med ældre medlemmer, samt med hjælp fra lokalhistorisk arkiv.

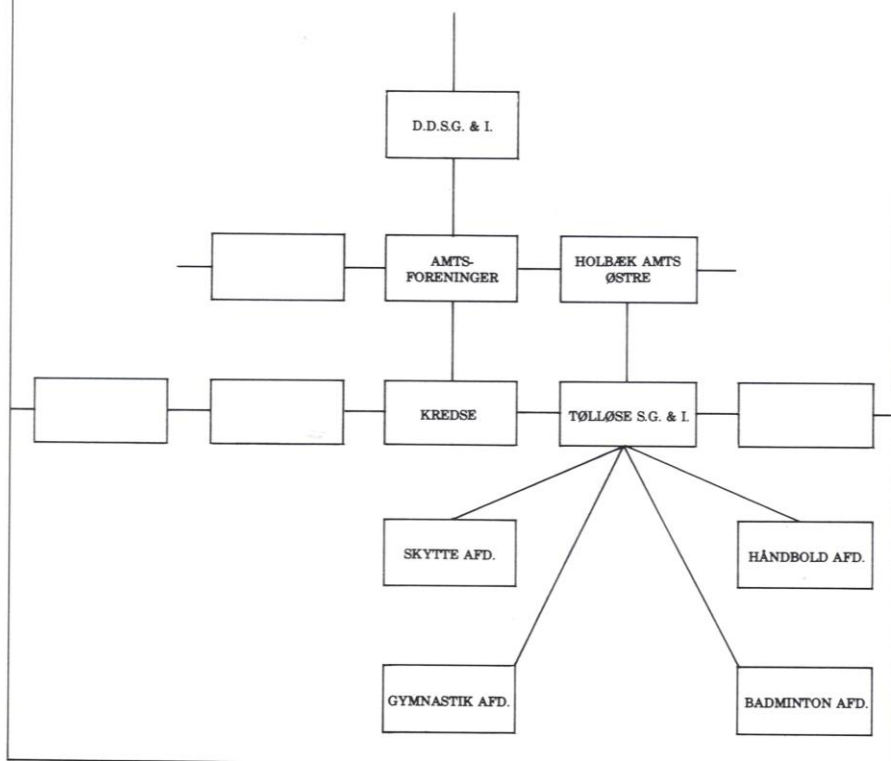
Vi takker alle, som har bidraget med billeder, oplysninger og andet materiale til opsætning af dette skrift, og ikke mindst en tak til Tølløse kommune, Midtsjællands Bogtrykkeri og Tuborg Fonden, som har gjort det økonomisk muligt for os at fremstille dette skrift.

Formand

Henny Fredslund Lundov

Tølløse.

DE DANSKE SKYTTE- GYMNASTIK & IDRÆTSFORENINGER

Tølløse Skytteafdeling

Ved gennemgang af skytteafdelingens historie falder det naturligt at starte ved den spæde begyndelse, som ligger over 100 år tilbage i tiden.

Anders Jørgensen, Hjortholmgården.

Pioneren, – det må man kalde ham, der startede det hele. Det var i 1863 ved gdr. Anders Jørgensen, Hjortholmgården i Skimmede. Han var født 13.1.1822, død 16.6.1887. Hvad foreningen hed vides ikke, og som kreds opstår den først senere under H.A.S., der stiftedes 4.1.1868.

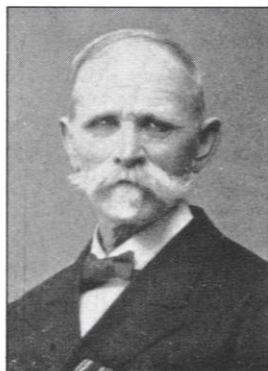

Jens Mortensen.

Senere stiftedes kredsene, lørdag den 4.4.1885 af forpagter Jens Mortensen, f. 19.3.1847, Lindegården i Kvarmløse under navnet 45. kreds Tølløse. Den bestod af ca. 20 medlemmer, som startede skydningen den 10. maj på gdr. Niels Olesens, f. 14.10.1826, d. 29.11.1912, mark i Marup, matr. nr. 2 af Tølløsegaarden. Våbnene, man skød med var den amerikanske Remington Riffel, der i 1867 blev indført som militærgevær i Danmark, cal. er 11,35m/m. Skydningen i kredsene dengang var ikke kun for sportens skyld. Sideordnet med skydning øvede man legems- og våbenøvelser, hugning, bajonetfægtning. Meningen med dette var at få nedsat tjenestetiden ved militæret, og samtidig udgjorde de udøvende den spæde start på hjemmefærd.

Medens Jens Mortensen endnu var formand for skytterne, forbød godsejeren på Tølløsegaarden foreningen at udøve skydning noget sted på hans gods og jagtdistrikter, men Jens Mortensen nægtede at indstille skydningen, og sagen skulle afgøres ved retten. Skytterne fik dog medhold både hos herredsfogden og ved overretten.

I 1886 skænkede kvinder i sognet en fane til kredsene. Den blev indviet den 26. september. Fanen findes endnu delvis bevaret. Den ældste præmie, der findes i skytteforeningen er en sølvplade, dateret 1886 H.A.S. 1. Hovedkreds 52 points. Denne sølvplade, samt mange andre, tilhører den tids mest kendte skytte, urmager og cykelfabr. F. K. Hansen, f. 1855, d. 1923.

F. K. Hansen.

I en opgørelse fra amtet i 1888 bliver 45. kreds Tølløse nr. 2 i forbruget af patroner, gennemsnitlig pr. skytte 171 skud.

I 1889 støder man i beretningen fra amtet på afholdelse af amtspræmieskydning den 7. juli på 400 alen. Præmierne uddeles den 14. juli ved en mindre skydning. Denne amtspræmieskydning er sandsynligvis vundet af en skytte fra 45. kreds Tølløse.

Skytten hed Kristian Andersen, sognerådsformand i Tølløse Aagerup i 1906, f. 19.5.1864, d. 23.8.1916. Han var søn af pioneren Anders Jørgensen på Hjortholmgården. Han vinder amtskydningen i 1889, og i 1890 vinder han De Danske Skytteforeningers Flidsskydning på 400 alen. Præmien er en Remington riffel cal. 11,35 m/m. Riflen findes i dag med 8 plader på.

Kristian Andersen.

Omkring 1890 har en skytte, gdr. Chr. Meinertsen i Nyby f. 20.11.1871, d. 27.3.1941 vundet en Remington riffel ved en skydning i Kalundborg, samt flere plader fra div. skydninger.

Kredsene under H.A.S. afholder 12. juli 1892 kapskydning (sted?) med 10 skud på 400 alens afstand. Grundet dårligt vejr deltog kun 25 kredse. Ved udgangen af 1895 var der ialt 63 kredse. Skydningen vandtes af 15. kreds Søstrup, nr. 3 Soderup-Eskilstrup, 43. kreds, nr. 5 Tølløse, 45. kreds.

Formand for 43. kreds Soderup-Eskilstrup, tømrer Laurits Arildsen.

Formand for 45. kreds Tølløse, urmager F. K. Hansen. Dette var i 1895.

Ligeledes støder man på et notat om unge, der møder til øvelse på skydebanen, der er placeret på hans mark.

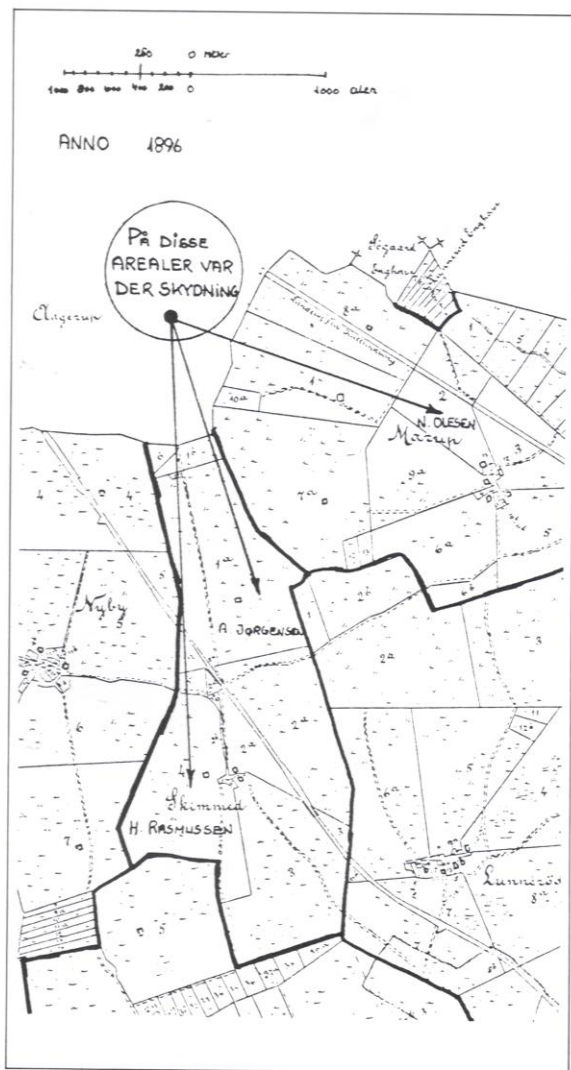

August Rasmussen.

I 1894 har man fundet nogle optegnelser over skydeafstande.

Skydeafstande	159 alen = 100 meter
—	319 alen = 200 meter
—	398 alen = 250 meter
—	637 alen = 400 meter
—	797 alen = 500 meter
—	956 alen = 750 meter
Flidsskydning på afstande	250 – 500 – 600 meter
— — —	250 meter med 3 x 25 skud

Uddrag af Skydebogen for 1901.

Afstand	Bagladeriffel 1867			Gevær 1889			Ialt			Antal Points tillagt 2 Points for hver Træffer	
	Antal			Antal			Antal			Sum	Gennemsnits- værdi
	Skud	Points	Træffere	Skud	Points	Træffere	Skud	Points	Træffere		
250 Mds.	132	405	106							617	

Skyttebevis for Julius Nielsen.

Holbæk Amts Skytteforenings 5te Kreds.

Foreviseren heraf *Julius Nielsen*
N. Vellinggaard har deltaget i Kredsens Skydeøvelser
i 2 Aar og har i de sidste 2 Aar afgivet følgende
Antal Skud:

1898 i Alt	..	Skud
1899	— 30	—
1901	— 132	—

Han har endvidere deltaget i Kredsens Øvelser i Gymna-
stik i .. Aar med følgende Antal Mødedage i de
sidste 3 Aar:

1898—1899	}	Mødedage
1899—1900		—
1900—1901		—

Tollas den 25 Juni 1902.

K. H. Hansen
Kredsformand.

En Skytsfest. at
 Det var en Søndag d. 18. Juni, da var
 Skytsfest i Solens og Cornus Skytsfesting.
 En Søndagsdag var der en Hæns Skytte
 side paa Skytsbanen, deriblandt var
 en af mine Brødre, som ~~var~~ var
 Foreningens Formand. Da Kl. 11 var
 32, holdtes Skytningen, og derefter begav
 Skytterne sig til Forsamlingshuset
 "Folkvang", som ligger paa vor Aker. Her
 der at holde en lille Fest. Læreren
 fra Jernløse var efter Opfordring mødt
 for at holde Oplæsning, hvortil han ogsaa
 gjorde, derefter sang han en hel Masse
 folke Sange, hvortil Musikanterne spillede.
 Da alt dette var forbi, blev der istalt
 Promis, til de flinkeste og dygtigste
 Skytter, (som) ^{mange} bestod af forskellige nyttige
 Brugsgenstande. Iaa afholdtes der Fælles-
 spisning af indbragte Madbrøde, efter
 indt. Skoldid. Kunde dem, som ønskede det,
 gaa Kaffe. Nu var imidlertid Bankene
 nok til Pæ, Musikantene begyndte at
 spille, og det varede ikke længe, før Dan-
 sene gik i gang. ^{der} var mange Mennesker med.
 Da Kl. 11 var to om Aften, holdtes Ballet,
 og vi gik til vort Hjem for at hvile
 os efter den Fest, og for at vi maatte Morgen-
 igen kunne tage paa vort Arbejde.

Efteren pause på 8 år, findervind notater fra en generalforsamling, der afholdes fredag den 1. april 1903 på Hotel Håbet (Tølløse Hotel). Her blev det vedtaget at afholde fest 2. pinsedag i hotellets have. Forhåbenlig med en kap og præmieskydning.

Til bestyrelse valgtes Chr. Pedersen, Sk. Vallingerød, Anders Johansen, Nr. Vallingerød. Til delingsfører Laurits Larsen, Kristoffer Sandersen, Julius Nielsen. Til revisor Jens Jensen og Laurits Arildsen. Til fanebærer valgtes Julius Nielsen.

En ting man ofte støder på er fester. 15. juni vedtages på bestyrelsesmøde, at søndag den 2. juli afholdes årlig fest i Hotel Håbet's have med tombola samt afbrænding af fyrværkeri om aftenen.

Fra 1904 til 1909 afholdes flidsskydning med rifler som præmie.

24. oktober 1907 afholder 5. kreds bestyrelsesmøde hos formanden F. K. Hansen. Her vedtager man at overtage driften af forsamlingshuset på følgende betingelser: Foreningen betaler alle løbende udgifter, men har ret til alle indtægter ved udlejning af huset fra 1.10.1907–1.11.1908.

Den årlige skyttefest afholdes på Tølløse Hotel i forbindelse med præmieuddeling den 17. nov. 1907.

Den 14. juli 1908 indbyder Tølløse Nidløse – Ugerløse – Jernløse – Kongstrup – Holbæk – Merløse kredse til kapsekydning, hver med 10 skytter. De 6 bedste præmieres. Sideløbende afholdes præmieskydning, indskud 1,50 kr. Kredsene betaler 2,00 kr. i indskud til faneplader.

Den 14. marts 1909 vedtoges det at gøre forberedelser til en festlighed i anledning af, at

foreningen i 1910 fejrer 25 året for dens opståen under H.A. Ø. Festen blev fejret den 4. april 1910, formentlig på Tølløse Hotel.

Den 16. marts 1915 afholder 5. kreds årsmøde på Tølløse Hotel angående skytteforeningen samt præmieskydninger. Det overlades til bestyrelsen at træffe nærmere bestemmelser derom, når tiden passer dertil. Man havde modtaget skrivelse fra overbestyrelsen om dannelse af frivillige korps til bevogtning af de vigtigste jernbanelinier på Sjælland under mobiliseringen, (1. verdenskrig). Mange ledere i kredsene var indkaldt til sikringsstyrken, hvilket besværliggjorde arbejdet fremover. Yderligere kneb det med at skaffe ammunition.

Omkring 1916 blev skydningen delvis indstillet. De skytter, som stadig var aktive måtte skyde i nabokredsen Hvalsø. Her skød man i Hertaldalen på 200 meter til omkring 1921, hvor 5. kreds opstod igen. Formelt opstod kredsene den 7.8.1923 med realskolebest. M. J. Fjeldbo som formand. Ifølge foreningens kassebog er de sidste indtægter dateret 23. februar 1919 lydende på gevinst, billardspil kr. 170,-. Skydning kr. 82,50. Dans kr. 90,40.

1. maj 1919 kassebeholdning 84,20 kr. Renter kr. 1,02. Først den 13. januar 1921 startedes op igen med sparekassebog nr. A 919, på lydende kr. 5,16.

Fugleskydning

Den 8. august 1921 holdtes fugleskydning.

Ved fugleskydningen blev der i 1926 fremstillet en kæde. Det var et bredt stykke stof, som fik påsyet en sølvplade med fuglekongens navn. Den første fuglekonge med navn på kæden var gdr. Hans Sørensen. De sidste fugleskydninger blev foretaget i samarbejde med Forsvarsbrødrene i Tølløse. Kæden indeholder 24 sølvplader, hvoraf den sidste fuglekonge er Erik Skjøtt, Nyby, dat. 1971.

Notater fra gammel skyderesultatbog

Salonskydningen kan føres tilbage til omkring 1908. Hvor man skød henne, er der ingen viden om.

Om man startede på Tølløse Hotel med at skyde 15 meter, og grundet ny indehaver måtte flytte til Afholdshotellet for senere at vende tilbage til hotellet, er der nogle gisninger om. Tidligere end 1925 kan skydning på Afholdshotellet ikke føres tilbage, og her sluttede man februar 1932.

Den 13.7.1926 begynder man skydningen udendørs. Disse udendørs skydninger må nok tilskrives skydebanen i lergraven. Banen her er sandsynligvis startet omkring 1920. Afstanden man skød på var 250 meter, 50 meter, 15 meter. Efter 1945 blev 250 meter afløst af 200 meter.

Pokalvinder oktober kvartal 1928, Mads Christensen 1036 points. Pokalvinder januar kvartal 1929, L. Larsen 1000 points. Start på 50 m den 9.5.1929. Afslutning 29.9. Mesterskab G. Arildsen 303 points. Bægerskydning om kalandborgbægeret 30.10.–6.11.–12.11.1929. Skydningen vandtes af Mads Christensen.

Uddrag af DANSK SKYTTEIDENDE

**DANSK
SKYTTEIDENDE**
ORGAN FOR SKYDNING
Udgivet og redigeret af Ingeniør P. GERLOW
— Udgivet med Støtte fra De danske Skytte- og Grænseskytterforeninger —

Nr. 6 Redaktør og Forpagter: Blegårdsgade 31 København N. Telefon: Rør 2811	15. April 1923 Abonnements- og Reklame- Afdeling: De Bestyrelsen	Abonnementsprisen: 12 Mk. og 18 Mk. pr. semester henholdsvis 1 Mk. 50 og 15 Skjærs indlæg og Skjærsafleveringer 12 Mk. pr. Skjærsaflevering af Patroner 12 Mk.
---	---	---

14. Aargang

Tølløse Salonsk. s. Præmie sk. 274. — Hovedsk.: H.

Hansen 94 + 9, F. Arildsen og H. C. Nielsen 91 + 10, N. Olsen og J. Hansen 89 + 10, L. Christoffersen 92 + 6. — Mesterskab (25 Sk.): H. Hansen 235, L. Christoffersen 233. — 5 Skud: G. Arildsen 49, Weinrich 48, 3 Skud: 5 paa 29. — H. Hansen, F. Arildsen og J. Hansen er 1 Aars Skytter. — I Pokalsk. har delt 20 Skytter m. c. 15000 Skud. Resultater i 1. Kvartal (100 Sk.): C. Sørensen 949 + 100 (Pokalen), Weinrich 939 + 100 (en af F. K. Hansen udsat Pr.).

1. juli 1923.

Tølløse Skf. holdt Generalfors. 12/6. I St. f. den mangeårige dygtige Fmd., nyligt afdøde Cyklefabr. F. K. Hansen, valgtes Mejerlejer A. Jensen. Til Kasserer og Sekr. valgtes Trafikkassistent L. Christoffersen, og til Best. nyvalgtes C. Sørensen og G. Arildsen. Vedtoges for at mindes F. K. Hansens store og uegennyttige Arbejde at anskaffe en Pokal, som skal vandre evigt under Navnet: »F. K. Hansens Pokal«, om hvilken der skal skydes 1 Gang aarligt. Foren. vil altsaa fremtidigt have 2 Pokaler at skyde om.

Carl Sørensen, tømrer, Bukkerup.
Carl Sørensen var en af datidens
bedste skytter.

Uddrag af skydehåndbog tilhørende L. F. Christoffersen 1923

Forinden skarpskydningen påbegyndes, indøves eleverne i sigtning, aftræk og de forskellige skydestillinger, samt undervises i ladningsgreb, låsens adskillelse og samling og rengøring etc. De påbudte forsigtighedsforanstaltninger og fa-

ren ved disses undladelse forklæres. Det anbefales endvidere at øve salonskydning i de forskellige stillinger, i hvert fald med unge elever, efter nedenstående regler (patron med formindsket ladning). Hvor forholdene gør det nødvendigt

kan skydningen i 1. og 2. kl. udføres som salonskydning på henholdsvis 15 meter og 30 meter til alm. 10-delt salonskive (ringbredde 0,9 cm, 8, 9 og 10-felt sort). Pointsfordringerne er som for skarpskydning 1. og 2. kl. anført. Salonskyd-

ningen skal udføres med reglementeret gevær 1889 eller Remington riffel 1867, hvori kan være anbragt en pibe eller

et indstikningsrør for salonpatron, cal. 22 medens geværet iøvrigt er reglementeret. Udarbejdet af A. Moltke Leth

overretssagfører, mdl. af overbestyrelsen i D.D.S.G. & I. Trykt af det krigsministerielle forlag Christian F. Rømer.

1923		Dato.	Skjydning Nr.	Slive Nr.	Afstand meter.	Skjydetid Minutter.	Markering.	Anlægning.	Antal Skud	Minimumpoints 89/67	Træfning.		Points.	Summa Points.	Vedtegning.
			1				Etter hvert Skud				9 9 X X 9 X 7 X X 9	93			
											9 9 X 9 9 9 8 X 9 8	90			
			a	for-mind-sket	10			I. m. A.	10 70	70	X X X 8 9 X X X 9 9	95			
											X 9 8 8 9 8 9 6 9 8	84			
			b	-	-			I. u. A.	10 66	66	8 9 8 X 8 8 X 9 X 8	88			
											8 8 9 9 X 9 8 9 8 9	87			
			c	-	-			kn. st.	10 60	60	8 X X 9 X 9 X 9 9 8	92			
											9 9 9 9 9	45			
			d	-	-			st. fr.	10 56	56	7 9 9 X X X 8 X 9 9	91			
											8 9 X 7 9 9 9 8 8 X	87			
											7 8 X 9 9 9 7 8 8 9	84			
											9 X 7 8 9 8 X 8 9 9	87			
											9 X X 9 X X 8 9 9 9	93			
											9 9 9 8 8 8 7 9 X 9	86			

Kopi af skydebog , L. F. Christoffersen.

Skyttehuset i lergraven ca. 1930

Fra venstre: Henning Hansen, forp. Møllegården, Tølløse by. L. F. Christoffersen, trafikass. Tølløse-Roskilde. Theodor Larsen, gårdejer, Nyby. Mads Christensen, tømrermester, V. Saby. O. Hansen, gartner, Tølløse St. Karl Eliassen, møller, Bukkerup. August Christoffersen, kalkværket. C. T. Oldenborg, købmand, Tølløse by. A. Jensen, mejeriejer, Tølløse St. C. Frederiksen, Sortemosegaard, Sk. Vallendrød. Henry Frederiksen, gårdejer, Skimmede. P. Christoffersen, skovfoged.

Skydebanen i lergraven ca. 1938

Formentlig er det forrest fra venstre: Mek. Andersen, Hvalso. Chr. Pedersen, Korshøj og Jørgen Obel, Hvalso.

Alle siddende forrest fra højre: Brobæk og bogtrykker Ventsel Pedersen.

Citat fra beretningsskemaer til amtet

1930-31 »Kredsen har arbejdet godt, men ønsker nogen mere tilgang, navnlig af unge skytter. Vi havde til vores afslutning den 27.9.1930 indbudt alle interesserede og trods dårligt vejr mødte 40 mand (ikke skytter), og de deltog med lyst i skydningen, og vi har da også haft den glæde at få 4 nye medlemmer med til vinterskydningen, deraf 3 unge, som vi håber at beholde, men det er ikke nemt at holde de unge, da der kaldes på dem fra mange sider«.

Forp. H. Hansen

Chr. Pedersen, Korshøjgaard.

I 1932 blev gdr. Chr. Pedersen Korshøj, Franciskasminde, tilknyttet skytterne i Tølløse. (Han kom fra Korshøjgaard i Ubby). Hans fortid var Amts Forenings formand i H.A.Ø. fra 1932- og til sin død 1953. Hans arvingerudsatteenmindepokal i kapskydning mellem H.A.V. og H.A.Ø. i 10 år. Der har været mange Tølløse-skytter med til at skyde om denne pokal. Korshøjpokalen blev vundet til ejendom af H.A.Ø., der ud af 10 skydninger fik 6 ejendele i den.

Citat fra Dansk Skytte Tidende 15. marts 1935.

Holbæk Amts ø. S., G. og I.

1. Hovedkreds; i Tølløse 3/3. 15 m, Skive 1931. —
— Mesterskab (30 Sk.): G. Arildsen 293, H. Hansen 286.
— Holder Arildsens 196 ved Skivekontrollen, vil han sikkert blive vanskelig at naa i Landsskydningen (se Nr. 2), hvilken Skydningen i Tølløse var gældende.

Citat fra Dansk Skytte Tidende 1. maj 1935.

Holbæk Amts ø. S., G. og I.

5. Tølløse fejrede Stiftelsesdagen 4/4 sit 50-Aars Jubilæum med en smuk Fest paa Hotel „Tølløse“. Ved en Fællesspisning, hvori deltog c. 65 Medl., omtalte Trafik-assist. L. F. Christoffersen, som nu er Formand, Kredsen Stiftelse og gennemgik dens Historie i korte Træk. Kredsen første Fane, der findes endnu, blev allerede 1886 skænket af Kvinderne i Sognet. 1925 blev en ny Fane indviet, og til de 2 Faneer hører ialt 115 Faneplader. Den mest kendte Mand i Kredsen var ubetinget Urm. F. K. Hansen, som i en Menneskealder var Kredsen Fmd., 1907-15 Amtsforeningens Fmd., og tillige en af Landets bedste Skytter.[

Amtsforeningens Fmd., Insp. Chr. Pedersen-Korshøj overrakte en Faneplade, takkede for det gode Arbejde, der gøres i Kredsen, og udbragte et kraftigt besvaret Leve for den. Flere andre Talere havde Ordet, og der blev sunget flere Sange. Medens man var ved Kaffen opførtes en morsom lille Sketch: „Hørbilleder fra T. og Omegn“, og derefter dansede man og underholdt sig med forskelligt andet til langt ud paa de smaa Timer.

Fol. 6 den 8-12-1935
14.16 **Regning**
 for 5 Kreas
 fra Restorator

20.00	100
1 Kaff.	75
	<u>75</u>
	25
	<u>25</u>
	200

Betalt.
 E. Jensen
 2 Billebeskyttere, 10
 kontrollen, 10

Regning fra Tølløse Hotel.

Afslutning på 15m banen den 14. april 1936. Nr. 1. Hans Meinertsen. Nr. 2. G. Arildsen. Nr. 3. Th. Larsen.
14. april 1937. Nr. 1. H. Hansen. Nr. 2. P. Christoffersen. Nr. 3. Mads Christensen.
27. april 1938. Nr. 1. Henry Frederiksen. Nr. 2. G. Arildsen. Nr. 3. Poul Jensen.

Citat fra beretningsskema til amtet.

1937-1938 »Der er ikke skudt på hjemmebane, idet skydebanen er kasseret«.

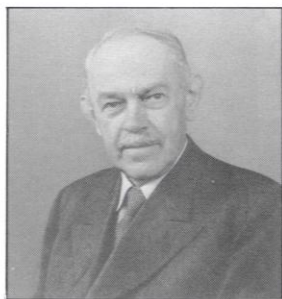
December 1938

gdr. Theodor Larsen,
 Nyby

1938-1939 »Interessen har i nogen grad manglet ved skydningen, i årets sidste del skyldes dette dog krigen med dens virkning på bilkørsel, som i stor grad har indflydelse på vore medlemmer, der er bosiddende ret langt fra skydestedet. Foreningen deltog i Ø-stævne på Bornholm med 7 skytter«.

December 1939

gdr. Theodor Larsen,
 Nyby

Forp. H. Hansen, Møllegården.

Sejlturen til Bornhom 1939

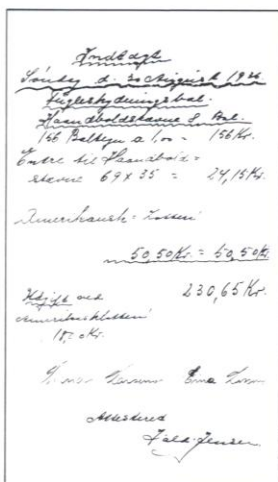
Fra venstre: Fru mek. Andersen, Hans Meinertsen, Henry Frederiksen, ?, Theodor Larsen, mek. Andersen, skoufoged Christoffersen.

Østævnet på Bornholm i 1938

Siddende forrest fra højre: Theodor Larsen, mek. Andersen, Mads Christensen.

Stående fra højre: Henry Frederiksen, skoufoged Christoffersen, Hans Meinertsen og Gunnar Arildsen.

Undløse 15/8 1948

Bagest: P. de Neergård, Elo Hansen, skoufoged Christoffersen, Henry Frederiksen, Mads Christensen, Chr. Pedersen, Korshøj, Hans Meinertsen.

Forrest: Theodor Larsen, skoufoged Holm, høfjærgermester Estrup (Kongsdal Undløse), L. F. Christoffersen.

Billedet blev taget af Gunnar Arildsen.

Billeder fra Høveskydningen, formentlig i slutningen af 30'erne.

15 Tølløse St., den 26-1 1938
Telefon 45

Hotel „Tølløse“

Chr. Hansen

5 de Kreds

Mr. / Rand	4
H. Caffé	4 00
Bef.	4 40
	20
Jyppe	5 00
K.	5 00
	10 00

Beløb
for 2 Sæder
E. Christoffersen
i belønning for
vort arbejde

Senere kom der besked om overdragelse af låsene fra langdistancerifflerne til politiet. De små Otterupper skulle ikke afleveres (endnu). Nu kunne man ikke bare holde fester som man plejede, der skulle indsendes ansøgning til politimesteren.

Helt har langdistanceriffelbudet da ikke været overholdt, idet der den 14. april 1942 afholdtes landskydning i Høve og i Tølløse. Tølløse måtte stille lergraven til rådighed, da transportvanskeligheder hindrede nogle kredse i at nå til Høve. 37 mand deltog på 250 meter. 32 mand på 50 meter.

Vognmand Oluf Andersen, Tølløse vinder sølvnl 123 p. på 250 meter. Snedkermester G. Arildsen, Tølløse vinder sølvnl 139 p på 50 meter. Trafikass. Christoffersen, Tølløse nr. 2/137 p sølvnl. Skovfoged Christoffersen, Tølløse nr. 3/136 p sølvnl.

Nu var en svær tid begyndt. Man var ikke mere fri og det kunne mærkes på mange måder.

Den 11. april 1940 kom skrivelse fra D.D.S.G.&L.'s overstyre til amtsforeningen med følgende ordlyd:

»Efter forhandling med Statsministeren meddeles herved: Enhver form for skydning er indtil videre forbudt i vore foreninger. Man beder Dem drage omsorg for, at dette aldeles omgående kommer til kundskab for alle foreningens kredse. Nærmere meddelelse om vort fremtidige arbejde vil fremkomme, når forholdene tillader det«.

Sign. E. With
Arnth Jensen

POLITIMESTEREN
HOLBÆK
POLITIKRISTEN No. 2

No.
Holbæk, den 22. Juli 1942.

I Anledning af Deres Andragende af 20. ds. om Tilladelse til Afholdelse af Sammenkomst med Bel i
Hotel Tølløse
den 2/8 d.A. meddeles herved den ansøgte Tilladelse til Kl. 1⁰⁰ pas Betingelse af Politivagt, hvor Distriktets Politibetjent eller Sognefogden vil være tilstede mod Betaling af Kr. 2,50 pr. Time.

Politibetjenten er underrettet herfra.

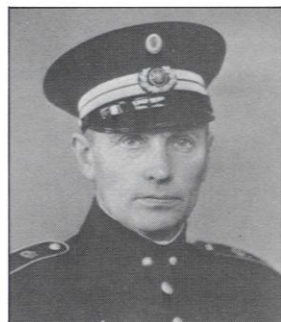
Tølløse Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforening,
Hr. Svend Larsen, Tjernerde pr. Tølløse.

Citat fra beretningsskema 1940-1941. »Kredsens medlemmer anlagde selv i sommer 250-meter banen som først blev færdig midt på sommeren, derfor er der ikke afgivet så mange skud på denne bane som ønskeligt var, i forhold til tilslutningen. Foreningen råder over:

5 stk. salonrifler
1 stk. riffel mod. 89
I privat eje:
13 stk. salonrifler
5 stk. rifler 89 + frie«.

December 1941

Polb. A. M. Brobæk

A. M. Brobæk.

10. august 1942 indbyder Tølløse Hvalsø, Holbæk, Jyderup til skyttestævne i lergraven. Kapskydningen vandtes af Tølløse med 93,38 over Holbæk med 90,38. Indv. G. Arildsen 191p, J. Obel (Hvalsø) 187 p. Der deltog 68 skytter.

Den 3. oktober 1942 afslutning på sommerens skydning og boldspil. 50 meter Kl. A. – Theodor Larsen 96 p. Kl. B – Knud Johansen 92 p., A. Brobæk 89 p. Kl. C – V. Enderslev 96 p. 250 meter Kl. A. – G. Arildsen 91 p. Kl. B. – Knud Johansen 90 p. Kl. C. – Chr. Rosenbæk 83 p. Mesterskabet på 250 meter og 50 meter blev vundet af G. Arildsen. Amtsforeningens bedste ungskytte på 250 meter Chr. Rosenbæk fik overrakt en riffelplade.

På et tidspunkt opstod et noget

spændt forhold til besættelsesmagten. Det var skydebanen i lergraven, som tyskerne ønskede at leje. En enig bestyrelse ønskede ikke at leje skydebanen ud. Dette afslag blev tyskerne for meget, så de besluttede at okkupere skydebanen. Under deres korte brug af banen blev den slidt så meget, at den ikke var brugbar. Pludselige mangler opstod, ja, man fristedes til at kalde det hærværk, men dengang hed det noget andet, – det var sabotage, og det tolererede tyskerne ikke. Der blev givet besked om, at disse forhold straks måtte opføres, ellers ville man benytte et tilfældigt hus i byen til sprængning.

Citat fra beretningsskemaer til amtet

»På grund af forholdene har der ikke været skydning, og det har været vanskeligt at holde de unge medlemmer fast. Ved en udflugt til Lindenberg for skytterne deltog næsten alle. Der blev afholdt skydning med luftbøsser og opnået gode resultater.

Den 17. september afholdtes i Tølløse en fugleskydning med stor tilslutning. Selv om der

her også kun måtte benyttes luftbøsser, blev der afgivet mange gode skud som viste, at skytterne endnu ikke havde glemt, hvad de engang havde lært«.

Dec. 1944

Sign. politibetjent

A. M. Brobæk

Efter krigen var der nogen vanskelighed ved at finde de respektive foreningers våben, men skytterne i Tølløse kunne takke deres formand pol. Brobæk for både foreningens og private våben kom til veje igen.

Den 29. maj 1946 afholdtes bestyrelsesmøde (T.S.G.&I.) på Tølløse Hotel. Som hjælp til skytternes kasse vedtoges det at afholde en sommerfest søndag den 16.6.1946 med deltagelse af svenske håndboldhold og to københavnske gymnastikhold.

Hvorfor skytternes kasse skal have hjælp skyldes nok de udgifter, der er opstået ved etableringen af den nye skydebane under centralskolen i Tølløse i 1947. Skytterne betalte selv halvdelen af de 3.000 kr., det kostede at sætte lokalene i stand.

Aviscitat 21. februar 1947

Indvielse af Danmarks første skydebane bygget i forbindelse med centralskole på landet

Man samledes om et Glas Vin i det hyggelige Klublokale, der ligger umiddelbart ved Skydebanen. Her bød Formanden for 5. Kreds, Inspektør Chr. Pedersen, Korshøj, velkommen og omtalte, at et Anlæg som dette, der er bygget i Forbindelse med en Centralskole paa Landet, er det

første i Danmark, og det er noget ganske enestaaende for en By af Tølløses Størrelse.

Skydelanen blev nu erklæret for aabnet, og 8 af de

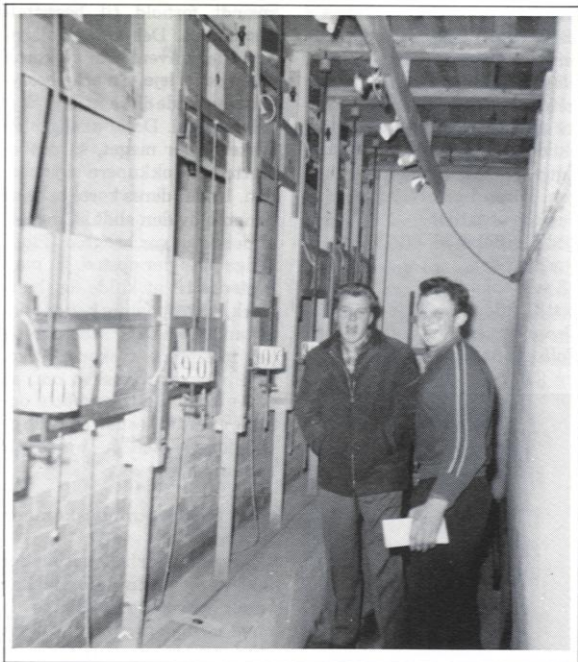
indbudte Gæster skød de første 8 Skud.

CHR.

Pedersen takkede først og fremmest fhv. Sogneraadsformand Kr. Fredslund for hans store Interesse og Indsats for Sagen,

Med Indvielsen af denne Skydebane er der i Tølløse skabt særlig gode Betingelser for Kort- distanceskydning, og men venter, at mange vil slutte op om denne Sport.

Foreningen råder nu over 7 gode 15 meter baner. Skiftning af skiver foregår nu fra markørgrav, 2 skytter passede gerne skivetrækkene, så manges god historie er nok faldet, medens kuglerne er faret ind i de hjemmegjorte skydekasser fra smed Steff. Disse baner skyder man på i 25 år. Efter restaurering af banerne i 1972 – 250 frivillige arbejdstimer og 6.000 kr. – kunne de tages i brug den 13.10. med nye kuglefang og aut. skivetræk, som skytten selv betjener. En sådan skydebane havde man nok ikke drømt om at få i 1925, da man skød på afholdshotellet, hvor lokalet var for kort, så man måtte sætte lemme op i endevæggen og anbringe skiverne udenfor, men det havde nok sin charme alligevel.

Markørgraven på den gamle 15 m bane på Tølløse Centralskole ca. 1960. Fra venstre: Chr. Meinertsen og Tage Larsen.

En hyggelig aften i den gamle skydekælder. Siddende fra højre: Skovfoged Christoffersen, tømrermester, Mads Christensen, Kr. Saby, Peter de Neergård, Jørgen Obel, stående, bager, Klemp Jørgensen, Hans Erik Larsen, Arne Jensen.

Tølløse Skytteafdeling har haft mange skytter, der har kunnet begå sig i toppen, således kan nævnes snedkermester Gunnar Arildsen, som har været en meget aktiv idrætsmand. Han har ved sine skydninger hjembragt mange mesterskaber. I 1923 blev det til den første mesterskabsplade, og senere er der kommet 129 stk. til, – samt en del pokaler. I 1928 blev Gunnar Arildsen første gang Sjællandsmester. Det var på 50 m liggende skydning. I 1933 blev han nr. 2 ved Sjællandsmesterskabet på 15 meter, samt nr. 3 på 50 meter. I 1934 blev Gunnar Arildsen Sjællandsmester både på 15 meter og 50 meter.

DE DANSKE SKYTTE-, GYMNAS-
& IDRÆTSFORENINGER

Bane Nr.: 5 Løbe-Nr.:

Skydetid Kl.: 9-9.50

Kopi

Geværtype: { ~~Gevær M. 1928/33~~
— — 1928
— — 1889

Danmarks-Mesterskabsskydningerne i København

30. og 31. August 1941

250 m Skive M. 2

Skytte:

G. Arildsen

Amt:

Holstebro

Prøveskud

10 8 9 9 8 9 9 9

a st.

b kn.

c lg.

Points	Points	Ialt Points
10 6 8 9 10 43	10 9 8 6 9 42	85
9 10 9 8 8 42	9 8 9 7 8 41	83
10 9 9 9 9 46	9 10 10 10 10 49	95
Points	Points	263
+ Tillæg	+ Tillæg	
- Fradrag	- Fradrag	
Points gældende til Amismesterskab	Points gældende til Enkeltnm.	

Wille & Sønner
København K.

Skivekontrol

Skytte

Gunnar Arildsen

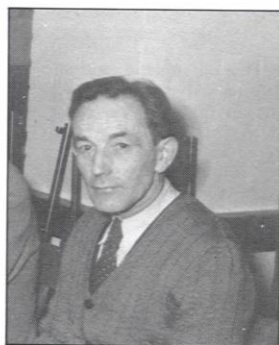
Listefører

770 3. Oktober

Olympiaden 1940

Efter 5 udtagelsesskydninger i 1939 på 50 meter i liggende skydning har Gunnar Arildsen ikke mere end 3 points fra højeste til laveste resultat 387 p-390 p af 400 mulige.

Dette var nok til, at man fra Sjællands Skytteunion underrettede G. Arildsen om, at han uofficielt var udpeget til at repræsentere Danmark ved olympiaden i Helsingfors 1940, men da krigen kom, blev olympi-

G. Arildsen.

aden aflyst til stor skuffelse for de mange udøvende idrætsfolk. En af Gunnar Arildsens pokaler, som var udsat af foreningen i 1923, har nedenstående skytter haft andel i: C. Eliassen, 2 gange - H. Hansen, 2 gange - P. Christoffersen, 2 gange - Gunnar Arildsen, 3 gange - Mads Christensen, L. Larsen, C. Sørensen, H. Weinrich, Chr. Jepsen, Frederik Arildsen, 2 gange - Aksel Nielsen, L. Christoffersen, 2 gange - Theodor Larsen, A. Jensen, Axel Arildsen, E. Frederiksen.

DM og SM

Tølløse-skytten Hans Meinertsen blev nr. 3 ved et danmarksmesterskab på 15 meter med samme point som nr. 2, nemlig 389 p. Han blev sjællandsmester i 1957 på 15 meter. I 1959 og 1960 blev han henholdsvis nr. 3 og nr. 2. Sønnen Chr. Meinertsen blev jun. sjællandsmester i 1959. Datteren Inger Meinertsen blev nr. 3 ved sjællandsmesterskabet på 15 meter i 1964. Samme år nr. 3 ved sjællandsmesterskabet for juniorer, året efter nr. 2 ved jun. sjællandsmesterskabet.

I 1964 startede Tølløse ven-skabsskydning med en københavnsk klub SF 38. Skydende for denne klub blev Inger Meinertsen københavns-mester på 15 meter 3 år i træk 1966-67-68. Danmarks-mesterskabet blev det til i 1967 og 68.

Skytteafdelingens nuværende formand Ole Lundov blev i 1961 nr. 2 ved sjællandsmesterskaberne på 15 meter.

Tølløse stillede med et hold ved sjællandsmesterskaberne i 1969 og opnåede en fin 3. plads med 1907 point. Holdet bestod af Ole Lundov 387 p. Egon Larsen 386 p. Inger Olsen (Meinertsen) 381 p. Chr. Meinertsen 380 p. Niels Olsen 378 p. Hans Meinertsen 373 p. I 1970 blev det også til en 3. plads.

Den 3.-4. april 1971 blev den nye 50 meter skydebane under Tølløse-Hallen indviet. Det første skud blev affyret af D.D.S.G. & I.'s skydeudvalgsformand, oberst Klokshøj. Andet skud ved H.A.Ø.'s skydeudvalgsformand Carsten Iversen. Derefter skød L. Christoffersen samt snedkermester G. Arildsen og Ole Lundov. Ved propagandas skydningen skød 63 skytter på 3 timer ialt 630 skud.

I 1970 mistede skytterne deres tidligere mangeårige formand Theodor Larsen. Theodor Lar-

sen var formand fra 1949 til 1960.

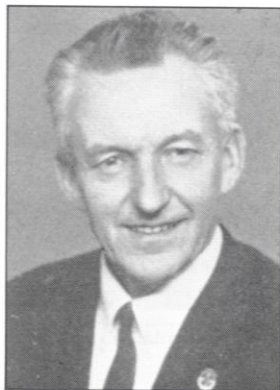
Theodor Larsen, gårdejer.

Tølløse-skytten Henry Frederiksen, Skimmede modtager på sin 60 års fødselsdag den 2.1.1973 D.D.S.G. & I.'s overbestyrelses ærestegn for sit arbejde for skyttesagen. Oberst Klokshøj udtalte ved overrækelsen, at Henry Frederiksen har været aktiv skytte i 46 år,

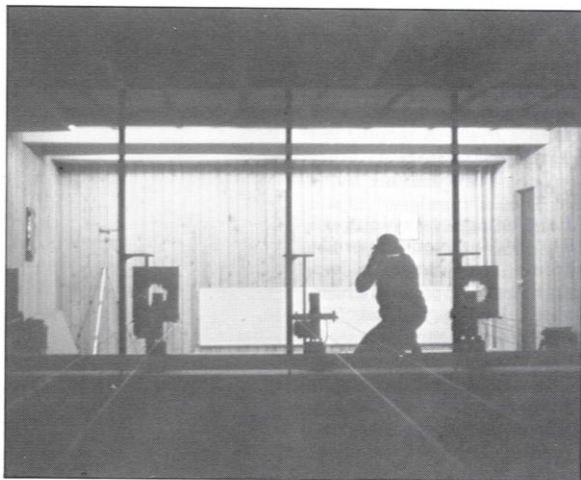
og første gang skydende som ungskytte ved Dybbøl i 1928.

Ved terrænskydning i Jægerspris i 1957 opnåede Henry Frederiksen at blive nr. 1 af 700 deltagende skytter. Dette kvalificerede ham til at komme på H.A.Ø.'s hold til udtagelsesskydning i Vingsted til de nordiske mesterskaber, som afholdtes i Norge.

Resultatet i Vingsted rakte ikke til at komme på det danske hold.

Henry Frederiksen, gårdejer.

50 meter skydebanen under Tølløse-Hallen.

Fremstilling af en riffel

Den 17. januar 1973 var 28 personer på en bustur til Schultz og Larsens Geværfabrik i Otterup.

Turen var meget interessant, da man her så under hvilke betingelser våbnene blev fremstillet, utroligt at piberne har den præcision. Ligeledes besigtigede man det moderne skydecenter i Skallebølle.

H.A.Ø.'s turneringsskydning på 15 meter starter i 1972-73.

Indførelse af turneringsskydning på amtsplan, var nok ment som en afløser for de mange præmieskydninger.

Her deltager Tølløse med 3 hold. 1. holdet vinder turneringen i klasse 1, 2. holdet bliver nr. 5. Klasse 3 syd vindes af Tølløses 3. hold.

Ved turneringsskydningen 1973-74 vinder 1. holdet med max. point 20. Ved amtsmesterskaberne i Høve 1974 måtte Højby dele mesterskabet på 50 meter med Tølløse.

Ø-stævner

Skytter fra Tølløse har deltaget i div. Ø-stævner på 50 meter - 200 meter. I Hanebjerg, i Musse, i Skallebølle, i Ramløse m.v. **Sæsonen 1978-79.** Her vinder skytterne 2 pokaler til ejendom. Det lykkedes at vinde hovedkredspokalen for 5. gang, og dermed til ejendom. Den 4. marts vandtes amtsmesterskabet på 15 meter for hold sikkert af Tølløse med et gns. på 192,43 point for 7 skytter. Dermed sikrede Tølløse sig den udsatte pokal til ejendom, idet skytterne siden 1968, hvor pokalen udsattes, har vundet den 5 gange.

På vej til ø-stævne i Musse den 30/7-1974.

Børneskydning (børn, junior, ungskytter)

Rigtig gang i børneskydningen kom der først i midten af tresserne. Mange skytter er startet i 6-års alderen, og mange børne- og ungskytter har siden tresserne opnået fine resultater, men problemet med at fastholde interessen for skydningen er stor, da der er mange andre fritidsaktiviteter, som kalder samtidig. Børneskytterne har deltaget i turneringsskydning på 50 meter og 15 meter, i D.D.S.G.&I.'s vinterskydning på 15 meter, amtsmesterskab 15 meter og 50 meter samt landsmesterskabet i Vingsted.

Det er ikke de store resultater, der er opnået på landsplan, da man her skyder max. 200 point på 15 meter. Her er det om, hvor mange x tiere man har. Skytterne i Tølløse har og har haft børneskytter, som har opnået dette magiske tal 200 point, men så har det knebet med x tierne.

Holbæk Amts Østre i 100 år

Ved H.A.Ø.'s 100 års jubilæum i 1968 modtog man fra D.D.S.G.&I.'s overbestyrelse

en pokal som gave. Denne pokal valgte man at uddele årligt på H.A.Ø.'s årsmøde til en person eller en forening, som havde ydet en stor indsats for skyttesagen. Pokalen faldt i 1970 på Tølløse Skytteafdelings formand Ole Lundov for hans store arbejde i foreningen.

Afslutning for børne- og juniorskytter 1981-82

Fra venstre: Morten Olsen, Lasse Lundov, Steen Olsen, Michael Larsen, Allan Lundov, Henning Larsen, Henning Skov, Jan Hansen, Jacob Danielsen, Henry Frederiksen.

Høveskydning ca. 1953, 200 meter

Bagest fra venstre: Theodor Larsen, Elo Hansen, Erik Jørgensen (Holbæk), Gunnar Arildsen, Hans Meinertsen, Peter de Neergård, skoufoged Holm (Hvalse), Oluf Andersen, Henry Frderiksen, Mads Christensen.

Høveskydning 1979 50 meter

Fra venstre: Jørn Frederiksen, Henry Frederiksen, Søren Holm, Ole Nilsen, Niels Holm, Jan Poulsen.

Terrænskydning

Terrænskydningen startede omkring 1946. Skydningen foregår med tyske Mauser rifler, udlånt af den danske stat. Riflen er moderniseret i Otterup for skyttens egen regning med nyt skæfte, ny pibe i cal. 6,5 x 55.

Afstanden man skyder på er fra ca. 30-600 meter. I mange tilfælde kender skytten ikke den afstand, han skal skyde på. Når han ser skiverne skal han bedømme afstand og evt. vind-drift, og så kan der være helt ned til 25 sek. at afgive 6 skud i. Det er en underholdende skydning, som byder på mange oplevelser fra højt solskin til sildende regn, blæst, kulde og tåge.

Jægerspris: Henning Frederiksen, Flemming Sørensen, Leo Johansen.

Tilslutningen er noget varieret, men er der terrænskydning har Tølløse altid været repræsenteret.

Følgende skytter fra Tølløse har været udtaget til at repræsentere H.A.Ø. ved DM i terrænskydning fra ca. 1970-1983: Ole Lundov, Henning Frederiksen, Leo Johansen, Flemming Sørensen.

I 1970 blev Leo Johansen udtaget af H.A.Ø. til udtagelsesskydning til nordisk mesterskab i Oksbøl.

Følgende har opnået terrænskydningsmærket: Henry Frederiksen, Henning Frederiksen, Ole Lundov, Leo Johansen. Terrænskydning på Samsø skærtorsdag hvor alle der har været med nok kan mindes de morsomme stunder i den »luxuriøse« bus som befordrede skytterne ud til skydeterrænerne.

Terrænskydning Odden 1980, Freddy Brunebjerg.

Skytteafdelingen af i dag 1984

Medlemstallet er på 26 voksne og 34 børn. Junior-, ungskytter og voksne skyder 2 gange om ugen i vinter-forårssæsonen på 15 meter. Børnene her 1 gang om ugen.

I forårs- og sommersæsonen skydes på 50 og 200 meter. Fra april -oktober terrænskydning. Skytterne dyster individuelt om 2 handicappokaler, som uddeles en gang årligt (pokalerne er evigt vandrede). Børnen skyder ligeledes om 2 pokaler 1 i klassen under 10 år samt 1 pokal i klassen 10-13 år. Juniorskytterne skyder om en pokal 14-16 år. Ungskytter 17-19 år ligeledes om en vandrepokal. Som noget nyt er i år indført en dameklasse.

Som årets eller sæsonens højdepunkter skal nævnes amtsmesterskaberne på 15 meter. For børn, junior, ung, voksen. Hovedkredsmeesterskabet på 15 meter. Amtsmesterskaberne på 50-200 meter i Høve. Samt div. terrænskydninger Juleafslutningen for børn, med kringle og sodavand.

Juleafslutning for voksne, juniorer, unge

En skive med mere end et mål, gemt i en konvolut skal rammes. 2 ænder er udsat.

Efter skydningen er der bepisning af al slags herlig julemad (efter spisning kortspil).

I marts-april måned slutter sæsonen med uddeling af de to handicappokaler. Ved denne lejlighed er der gule ærter med tilbehør + kortspil.

Afslutning 1982-83 bagest fra venstre: John Poulsen, Flemming Sørensen, Jørgen Leo Andersen, Ole Lundov, Arne Hansen, Klaus Kenhof, Verner Harpoth.

Formænd for skytterne i Tølløse

1863-?	Gdr. Anders Jørgensen, Skimmede
1885-?	Gdr. Jens Mortensen, Lindegården, Kvarmløse, 45. kreds
1895	Urmager F. K. Hansen, Tølløse
1896-1897	Kr. Andersen
1898	N. P. Jørgensen
1899-1900	Gdr. August Rasmussen, Skimmede
1901	Købmand Chr. Larsen
1902-1922	Urmager F. K. Hansen
1923-1927	Skolebest. M. J. Fjeldbo (Realskolen)
1928-1932	Forp. H. Hansen, Møllegaarden, Gl. Tølløse
1933-1934	Snedkermester Gunnar Arildsen, fungerede som formand
1935	Trafikass. L. F. Christoffersen
1936-1937	Lmd. Vald. Jensen – fra 3.9.1937 Gunnar Arildsen
1938-1940	Gdr. Theodor Larsen, Nyby
1941-1949	Politibetj. A. M. Brobæk
1950-1960	Gdr. Theodor Larsen, Nyby
1961-1968	Repræsentant P. de Neergaard, Hvalsø
1969-1975	El-montør Ole Lundov, Tølløse Mark
1976	Smed Jørgen Leo Andersen, Kvarmløse
1977-1978	El-montør Ole Lundov, Tølløse Mark
1979-1982	Konstruktør Jørn Frederiksen, Skimmede
1983-	El-montør Ole Lundov, Tølløse Mark

Skytteafdelingen under Tølløse S.G.&L. består i dag af formand, el-montør Ole Lundov, Tølløse Mark, kasserer, smed Jørgen Leo Andersen, Kvarmløse, best. medl., chauffør Leif Poulsen, Aagerup samt div. supplerende udvalg.